

תחרות צילום "ים מעל ומתחת". צילום אוריאל סידלסקי

שושן צחור צילום דותן רותם

גן מקלט צילום תמי קריר-רותם

עלייה בסולם הדרגות
 נחל דרגה (המכונה גם "דרג'ה") במדבר יהודה וואדיות אחרים במדבר הם אבן שואבת לחובבי הטויל האתגרי, האוהבים לנסות את כוחם מול הנופים המסעירים של המדבר. ואולם, פעמים רבות טוילים כאלה מסתיימים במבצעי חילוץ של מטיילים, שנתקעו בנחל ללא מים, בעת שיטפון או בשעות החשכה, ולעתים חלילה אף במותם של מטיילים. כדי למנוע מקרים כאלה הפעילה רשות הטבע והגנים מחודש אפריל מערכת לרישום המטיילים בנחל דרגה. המערכת אוטומטית וממוחשבת ומטרתה לשפר את חוויית הטויל בנחל, לוודא היערכות נכונה לטיול (מים, חבלים, נעליים וכדומה) ולמנוע סיכונים מיותרים למטייל. ההרשמה פשוטה ומהירה ואף מצילת חיים במקרים מסוימים. מעכשיו, הכניסה לנחל דרגה היא בהרשמה ובתיאום מראש בלבד. לרישום: www.nahaldarga.org.il

תחרות צילום "ים מעל ומתחת"
 בחודש מאי התקיימה תחרות צילום לבני נוער בני 15-18 בשם "ים מעל ומתחת", שמנוהלת על ידי עמותת דולפין ומרכז המדעים הרצליה ושנועדה לקרב את בני הנוער לים בתחומים שונים, בהם טכנולוגיה, מדעי הים, קולנוע, שיט וצילום. זו השנה השלישית שרשות הטבע והגנים תומכת בתחרות, כחלק מפעילות שבוע אדם וים שמטרתה הגברת המודעות של הציבור לחשיבות השמירה על הסביבה הימית ועל הסביבה החופית. הזוכה במקום הראשון בקטגוריית מעל המים ובפרס מטעם הרשות הוא גל ביסמוט, תלמיד כיתה י"א בבית הספר מבואות עירון-פרדס חנה כרכור. בקטגוריית חביב הקהל זכה אוריאל סידלסקי, תלמיד כיתה י"ב בבית הספר מבואות ים-מכמורת.

צחור הוא השושן
 לפרחי השושן הצחור החיים בר בישראל מראה מלכותי בשל צבעם הלבן ובשל גודלם הרב. ואולם, רק מעטים מאיתנו זוכים לצפות בהם מדי שנה בעונה זו בטבע. הסיבה לכך היא שהצמחים נדירים וגדלים רק בכרמל ובגליל העליון, וגם באזורים אלה אוכלוסייתם מקוטעת. חוקרים סוברים שהאוכלוסייה הלא רציפה ומיעוט הפרטים הם תוצאה של איסוף רב של בצלי הצמח בעבר על ידי הצלבנים והעברתם לאירופה, שם נמכרו לנוצרים כצמח קדוש. לשם ייצור הפרחים, שהם המקור לזרעים, צמחי השושן הצחור זקוקים לשמש ישירה, אך בעשורים האחרונים החורש בכרמל הולך ונעשה צפוף בצמחים גבוהים המסתירים את אור השמש, ואינו מאפשר להם לפרוח. על כן, בתחילת חודש מאי ערכה רשות הטבע והגנים סקר לאיתור אתרי הגדילה של הצמחים בכרמל ולהערכת גודלה של האוכלוסייה. בעקבות הסקר, אוכלוסייה זו מוערכת בכאלף פרטים בלבד. לדברי בן רוזנברג, אקולוג מרחב כרמל, ישמשו תוצאות הסקר לקביעת המקומות בכרמל שבהם עלינו לדלל את החורש כדי לאפשר לשושנים לפרוח. שיא הפריחה כבר מאחורינו, אבל עדיין

חותרים על עצומה להטמת קו החשמל העילי בעמק החולה בקרקע צילום אגשו

כמינים "אדומים" כדי שיגדלו שם בתנאים מבוקרים. לדברי יפתח סיני, אקולוג מרחב גליל תחתון, "יעדיהם של גני המקלט הם להציל צמחייה נדירה ובסכנת הכחדה שנגעית מאוד בשל איזמי תשתיות ופיתוח וכן להרבות את הצמחים בגן ובחממה שבגן ולהעביר זרעים ושתיילים של הצמחים לגנים נוספים ולהשבה ואישוש בטבע". בה בעת מתבצעת בגנים אלה פעילות הסברה, הדרכה וחינוך לציבור המטיילים.

טעמים בכפר
 בחודש מרס נערך לראשונה פסטיבל טעם של פעם בכפר עין ראפה, השוכן על הדרך העולה לירושלים. תיירים ומבקרים רבים חולפים על פניו בלי להכיר את אופיו המעניין והייחודי להרי יהודה: נופי החקלאות הערבית המסורתית, בתי הכפר הישנים, הטבע העוטר אותם ולא פחות אדיבות התושבים. אנשי הכפר, שביקשו לחשוף את המקום ואת תרבותו, גיבשו את הרעיון לקיים את הפסטיבל עם מרכז חינוך והסברה הרי יהודה וירושלים של רשות הטבע והגנים, שליווה אותו מקצועית. במהלך הפסטיבל, שנערך בשלוש שבתות בחודש מרס, ביקרו בכפר כ-2,500 איש שזכו לחוויות מרתקות כמו סיורי אופניים וסיורים ברגל למעיינות הכפר, פגישה עם האימאם במסגד של עין ראפה, ביקור בבתי התושבים וכמובן בזאר עם הרבה אוכל מקומי משובח. אנו מקווים שהפסטיבל יהפוך למסורת ושמיי שלא הגיע השנה יוכל ליהנות מהחוויה בשנה הבאה.

ציפורים בשמים - חשמל באדמה
 ב-8 באפריל התקיים באגמון החולה הפנינג ציבורי שקרא להטמין בתוך הקרקע את קו החשמל המתוכנן לחצות את עמק החולה כדי להוביל חשמל לטורבינות הרוח שבגולן. עמק החולה הוא אחד מהאתרים החשובים בעולם לקינון, לחריפה ולנדידה למינים רבים מאוד של עופות. משום כך הוא מוגדר בעולם כ"אזור חשוב לעופות", מוכר כאתר צפרות בינלאומי ונמצא בתהליך הכרזה של אונסק"ו כאתר מורשת עולמית. הצבת קו מתח גבוה בלב העמק עלולה לסכן את העופות. ההפנינג התקיים על ידי קואליציה רחבה של גופים ובעלי עניין, בהם רשות הטבע והגנים, החברה להגנת הטבע, הקרן הקיימת לישראל, ראשי המועצות באזור ותושבי עמק החולה. הציבור הרחב הגיע באלפיו ויחד חתמו על עצומה וקראנו לרשות החשמל, לחברת החשמל, ליזמי חוות טורבינות הרוח, למשרדי הממשלה ולאקדמיה להצטרף לקריאתנו להטמת קו החשמל העילי המתוכנן ולפעול יחד לשמירת הציפון של עמק החולה כסמל, כדוגמה וכמופת לקיימות, למען הטבע והאדם כאחד.

המפלט האחרון
 ב-11 במאי השנה, בגן לאומי ציפורי שבגליל התחתון, השיקה רשות הטבע והגנים גן מקלט חדש לצמחים בסכנת הכחדה, שהוקם במימון קרן ציוני דרך. גני מקלט הם אזורים מוגנים בתוך שמורות טבע או בתוך גנים לאומיים, שאליהם מועתקים צמחים בסכנת הכחדה המוגדרים